

פירות נוי

פרשת ויצא

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' תשפ"ד - י טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

מה בפרשה?

- א. יצחק אבינו מצווה על יעקב ללכת אל בתואל בפדן ארם, ולקחת משם אשה. וכאשר בא יעקב ללבן, לא הסכים לבן לתת לו אשה אלא אם יעבוד עמו שבע שנים, ולאחר שעבד שבע שנים רימה אותו, ונתן לו את לאה, והיה מוכרח לעבוד עוד שבע שנים, ואחרי כן היה חייב לעבוד עוד שבע שנים לפרנסת ביתו, ולאחר מכן שב לארץ ישראל.
- ב. והנה חז"ל אמרו שיעקב אבינו נענש שלא ראה את יוסף עשרים ושתים שנים, כנגד עשרים ושתים שנים שיעקב לא כיבד את אביו יצחק, והוא פלא גדול מאוד, הרי יעקב הלך לחרן במצוות אביו, והתעכב שם נגד רצונו, אלא אך ורק לקיים מצוות אביו, לקחת משם אשה, והיה בהכרח לעבוד שם ארבע עשרה שנים עבור לאה ורחל, ואחרי עוד הוכרח להתעכב, ומדוע נענש על זה יעקב!?
- ג. רבינו ה"משך חכמה" מדקדק על הכתוב "וַיִּנְהַג אֶת כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל רֶכְשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵהוּ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפֶדְן אָרֶם לְבֹא אֶל יַצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן", מדוע כתוב שבא לארץ ישראל אל יצחק אביו, והרי רבקה אמו עוד הייתה חיה, ומדוע לא כתוב שבא לקיים מצוות כיבוד אס גם כן?
- ד. ומבאר ה"משך חכמה" שיש הבדל גדול בין מה שציוה יעקב ובין מה שציוותה רבקה. יצחק ציוה בלשון זה "קוּם לֵךְ פְּדֵנָה אָרֶם בֵּיתָה בְּתוּאֵל אֲבִי אִמְךָ וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֶן אַחִי אִמְךָ", הציווי היה רק ללכת ולקחת אשה ומיד לחזור. רבקה ציוותה "וַיַּעַתָּה בְּנֵי שָׁמֶע בְּקִלְי וְקוּם בָּרַח לְךָ אֶל לְבֶן אַחִי תְרַנָּה : וַיִּשְׁבֶּתָ עִמּוֹ יָמִים אַחְדִּים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב תָּמַת אַחִידָ : עַד שׁוּב אֶף אַחִידָ מִמֶּךָ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וְלָקַחְתִּי מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁפֵּל גַּם שְׁנֵיכֶם יוֹם אַחַד".
- ו. מבואר שרבקה ציוותה שהיא תשלח לקחת אותו, לכן כל זמן שלא שלחה לקחת אותו אינו חייב בכיבוד אס, אבל אביו ציוה רק לקחת אשה, לכן היה מיד חייב לחזור, לכן דקדק הכתוב שבא לארץ ישראל לקיים מצוות אביו ולא מצוות אמו.
- ז. ועל פי דברי קדשו, יש לתרץ מדוע נענש יעקב עשרים ושנים שנים, כיון שאם היה בא ללבן, והיה אומר לו שאינו יכול להתעכב כלל, כי הוא מצווה על מצות כיבוד אביו, היה ה' עוזר לו שלא להתעכב. אלא שיעקב התעכב במצות אמו, שצוותה עליו להשאר שם זמן רב עד שעשיו לא ירצה להורגו, ועל זה נענש יעקב.
- ח. כמובן שאין לנו השגה חלילה "בחטא" זה, אבל זה כוונת חז"ל. נמצינו למדים, שכאשר אדם רוצה בכל לבו לעשות מצוות ה' – ה' עוזר לו.